

Ida-Viru maakonnas Alutaguse vallas Alliku külas Kingsepa maaüksuse eraldisel 3 lageraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Iriscorp Transport OÜ (registrikood 10210046) volitatud esindaja Lembit Pent'i poolt 10.06.2024 esitatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse (edaspidi MS) § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, otsustab Keskkonnaamet:

1.1 Jätta algatamata Ida-Viru maakonnas Alutaguse vallas Alliku külas Kingsepa maaüksuse (kinnistu registriosa nr 17847550, katastritunnus 22401:002:0543) eraldisel 3 lageraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele üldistele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 Iriscorp Transport OÜ (registrikood 10210046) volitatud esindaja Lembit Pent esitas 10.06.2024 Keskkonnaametile metsateatise, millega kavandatakse Kingsepa maaüksuse eraldisel 3 lageraie 0,7 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 161 tm. Metsateatis on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris nr-ga 50001025119.

Kavandatud raieala piirneb lõunast **Alutaguse rahvuspargi Rüütli sihtkaitsevööndiga** ning Natura 2000 võrgustikku kuuluvate **Muraka loodusala ja Muraka linnualaga**.

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, MS § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõige 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Lageraie on kavandatud 0,7 ha suurusel alal, kavandatud hinnanguline raiemaht on 161 tm. Lageraie eesmärgiks on metsa uuendamine, uue metsapõlve rajamine.

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Kingsepa maaüksus asub Ida-Viru maakonnas Alutaguse vallas. Kavandatud raieala jääb alale, kus kehtib Alutaguse Vallavolikogu 29.10.2020 otsusega nr 285 kehtestatud Alutaguse valla üldplaneering¹, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud lageraie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatöodel metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja² §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta töö

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kingsepa maaüksuse sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustuspriirkonnas. Raiega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana. Lageraie järgselt on metsaomanikul kohustus tagada metsa uuenemine (MS § 24 lõige 3, § 25 lõige 1).

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raieala asub jänesekapsa-kõdusoo kasvukohatüübis. Eraldisel 3 kasvab valmiva metsa arenguklassi kuuluv männi enamusega puistu, mis on saavutanud küpsusdiameetri.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raieist otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raie läbi viiakse. Raielangiga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, need ei paikne märgalal ning alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Raieala paikneb terves ulatuses Kõrtsikraavi kalda piiranguvööndis. Kalda piiranguvööndis asuvate metsade kaitse eesmärk on vee ja pinnase kaitsmine ning puhketingimuste säilitamine. Kalda piiranguvööndis ei tohi lageraielangi pindala olla suurem kui 2 ha, välja arvatud maaparandussüsteemi eesvoolu veekaitsevööndis maaparandushoiutööde tegemisel (looduskaitseaduse (LKS) § 37 lõige 2).

Kavandatud ra

Kultuuriväärtusi raiealal ei leidu.

Kavandatava raieala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava lageraie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Vesi- raieala asub Kõrtsi kraavi kalda piiranguvööndis, mille laius on LKS § 37 lõige 1 punkti 2 alusel 100 meetrit.

Välisõhk ja kliima- kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, langi suurus ei ületa MS § 29 lõikega 11 ja LKS § 37 lõikega 2 sätestatud maksimaalselt lubatud lageraielangi pindalasid, seega ei mõjuta raie eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- kavandatud raie neid elemente ei mõjuta. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega kuni üks kuu. Raie teostamise

Loodusdirektiivi⁸ artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsoelupaikade ökolooilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁹ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatuse pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. Looduskaitseeaduse (edaspidi LKS) § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatav raieala ei asu Muraka looduslal ega Muraka linnualal, kuid piirneb nendega, st asub nende vahetus mõjualas.

Kavandatud raiealal ei ole registreeritud Muraka loodusala ega Muraka linnuala kaitse-eesmärgiks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide leiukohti. Kavandatud raieala mõjualasse (st alla 30 m kaugusele, Natura 2000 võrgustikku kuuluvate alade piiresse) jäävad alad, kus on registreeritud loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüübid siirdesoo- ja rabametsad (91D0*) ja siirde- ja õõtsiksood (7140), mis on korralduse nr 615 lisa 1 punkti 2 alapunkti 213 kohaselt Muraka loodusala kaitse-eesmärgiks.

Lisaks piirneb kavandatud raieala EELIS-e andmetel III kategooria kaitsealuse linnuliigi teder (*Lyrurus tetrax*) elupaigaga ning kavandatud raiealast ca 15 m kaugusele jääb ala, kus on registreeritud III kategooria kaitsealuste linnuliikide teder (*Lyrurus tetrax*), väikekoovitaja (*Numenius phaeopus*), mudatilder (*Tringa glareola*), heletilder (*Tringa nebularia*), suurkoovitaja (*Numenius arquata*), rüüt (*Pluvialis*

linnuala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Muraka loodusala ja Muraka linnuala kaitse-eesmärke ega nimetatud ala terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Kavandatav raieala kattub väga väiksel alal (0,14 ha ulatuses) III kategooria kaitsealuse taimeliigi vööthuul-sõrmkäpp (*Dactylorhiza fuchsii*) piiritletud kasvukohaga (registrikood KLO9301443). Vööthuul-sõrmkäpp on käpaliste sugukonda kuuluv taim, kes kasvab segametsades ja puisniitudel, soostumatel rohumaadel ja metsades ning madalsoodes. Eesti ohustatud liikide punase nimestiku andmetel on vööthuul-sõrmkäpp 2023. aasta hinnangu alusel "soodsas seisundis". Peamiseks ohuks on kuivendamine. Tulenevalt LKS § 55 lõikest 8 on keelatud III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas. Kuna kavandatud raie hõlmab antud kasvukoha pindalast (120,28 ha) vaid 0,1%, siis ei kahjusta kavandatud raie tegevus vööthuul-sõrmkäpa säilimist selles elupaigas. Kaitsealuse taime kasvukohas on soovitatav teha raieid külmunud pinnase tingimustes, soovitatavalt lumikatte olemasolul.

Teisi kaitstavaid loodusobjekte, sh kaitsealuste liikide leiukohti kavandatavale raiealale ei jää.

Kavandatav lageraieala piirneb vahetult Alutaguse rahvusparki Rütli sihtkaitsevööndiga, mille kaitse-eesmärk on koosluste arengu tagamine üksnes loodusliku protsessina, vajaduse korral inimtegevusest rikutud koosluste looduslikkuse eelnev taastamine, elustiku mitmekesisuse säilitamine ning kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse. Kõikide punktis 3.3.1.2 nimetatud loodusdirektiivi elupaigatüüpide ning III kategooria kaitsealuste linnuliikide ja nende elupaikade kaitse kuulub Alutaguse rahvusparki kaitse-eesmär

Säilikpuid tuleb lageraielangile jätta vastavalt MS § 29 lõige 1 punkti 3 nõuetele (vähemalt 5 tm/ha). Nõuded säilikpuude ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks jäetavate puude ja nende säilitamise kohta on sätestatud metsa majandamise eeskirja §-s 13.

LKS § 55 lõikest 6¹ lähtuvalt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud metsa majandamise eeskirjaga.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järeldus

Kavandatud lageraiel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Muraka linnuala ja Muraka loodusala, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitse-nõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja: